

У післявоєнний період в Україні за короткий термін було відновлено освітню сферу, значно зміцнено вузівський сектор науки.

Розпад СРСР та отримання Україною своєї державності, кардинально змінили подальший процес реформування вищої школи, як і всієї сфери освіти.

Наступний етап у розвитку Української системи освіти – її визнання на світовому рівні.

Одинцова Д.
НТУ «ХП»

ЗВ'ЯЗОК МОВИ ТА МИСЛЕННЯ

Проблема дослідження людського спілкування, мови та мислення ще з давніх часів привертала увагу філософів. Вона є актуальною і в наш час, адже жодна людина не може уявити свого життя без соціуму. Людина – істота соціальна, тому мова й мовлення, здатність працювати на користь собі й суспільству, раціонально мислити та володіти аналітичними здібностями є тими ознаками, що відрізняють її від тварини.

Мислення і мовлення складають єдине ціле. Між ними існує нерозривний, органічний зв'язок. У мові людина матеріалізує свою думку, втілює її у слово, надає її форму предметності. Мислення людини реально виявляється у формі її мови, мовного виразу.

Мова визначає специфіку самої людини, її свідомість, мислення і психіку взагалі. Саме це мав на увазі європейський вчений, екзистенціоніст, Мартін Хайдеггер, коли стверджував, що «сутність людини виявляється у мові».

Людина може виявляти свої думки, своє мислення, різними способами, однак універсальним засобом мислення є мова. «Думки вимагають слів».

«Про наші думки, – писав Гегель, – ми знаємо лише тоді..., коли даємо їм форму предметності...». Таку предметність надає думкам «...окреми́й звук, слово. Слово надає думкам їх справжнє наявне буття».

У мові людина матеріалізує свою розумову діяльність і може розглядати її результати як об'єкти (наприклад, художній твір, наукова праця тощо). Завдяки мові, думки окремих людей стають надбанням інших.

Зв'язок мови і мислення обумовлений реальною дійсністю, трудовою діяльністю людей, без чого неможливе існування а ні мови, а ні мислення, так само як і останні неможливі у відриві від трудової діяльності. Саме через мислення здійснюється зв'язок мови з об'єктивною реальністю. Метою дослідження є аналіз теорії зв'язку мови і мислення видатного мовознавця,

громадського і культурного діяча О. Потебні, оскільки співвідношення мови і мислення є однією з центральних проблем не тільки теоретичного мовознавства, а й філософії, логіки, психології.

За допомогою слова «вперше людина творить свою думку». Відповідно до цього мова є засобом не тільки вираження вже готової думки, а її створення. Мова є необхідним доповнювальним вдосконаленням мислення. «Духу без мови не буває, бо він створюється за допомогою мови, і мова в цьому є перша за часом подія». Саме так вважав О. Потебня.

Основоположною для О. Потебні була ідея про мову як діяльність духу. Дослідник відстоював погляди, що думка виявляє себе через мову, а кожний мовленнєвий акт творчий і несе відбиток неповторності - на початкових стадіях становлення думка ще тільки нагромаджує матеріал, необхідний для кристалізації її в поняття, і тому «ще не доросла до слова». Лише коли ця кристалізація стає можливою, з'являється слово, завдяки якому думка знаходить своє вираження у понятті

Отже, наукові дослідження О. Потебні щодо взаємозв'язку мови і мислення надають можливість дійти висновку, що ці поняття – особливі та дуже складні явища, кожне з яких має свою неповторну форму і свій особливий зміст, вони не є тотожними, відносно незалежні одне від одного, але втрата хоча б одного з них зупинить людину в особистісному розвитку та самовираженні.

Як відомо з останніх досліджень, мова є фізичним явищем та має певну енергію, тобто водночас є енергійним явищем. Тому висловлюючи мовою думки мають велику силу. Через це потрібно пильно ставитися до свого мовлення та мислення. А саме «Необхідно ретельно думати перед тим, як про щось подумати», через те, що усе дуже швидко може втілитися у життя.

Орленко С.
НТУ «ХП»

ПРОБЛЕМА ВИКОРИСТАННЯ СУРЖИКУ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Суржик є характерним явищем для нашої країни. На даний час проблема використання суржика стала дуже актуальною, адже більшість українців розмовляють «мішаною» мовою, особливо такі регіони як західний та східний.

Суржик є проявом інтерференції. Інтерференція – це взаємодія мовних систем, наслідок впливу однієї мови на іншу. Під час інтерференції ознаки однієї мови мимовільно чи спонтанно накладаються на систему іншої. Такий широкий зміст поняття інтерференція охоплює не лише перенесення явищ з